

17. Ruotsinsuomalaiset kirja- ja kulttuurimessut la 14.11. 2026 klo 10 – 17.00

Tukholman ruotsinsuomalaisella koululla, Fridhemsgatan 17

(Ohjelmaan saattaa tulla vielä pieniä muutoksia)

Varaslähtö

to 12.11. Transtömerbibliotek, Medborgarplatsen i Stockholm, klo 18.00 – 19.00

Merja Mäki on kirjoittanut kaksi suosittua romaania Suomen sota-ajasta. *Ennen lintuja* seuraa evakkoperheen vaiheita ja *Itki toisenkin* -romaanissa kerrotaan arkipäivästä suomalaisten valtaamassa Aunuksessa.

Merja Mäki har skrivit två populära böcker om tiden kring andra världskriget i Finland. *Innan fåglarna vänder åter* berättar om en karelsk familj, som blev tvungen att lämna hemmet efter att gränsen drogs om efter vinterkriget. I *Jag ger mina tårar* följer vi människors vardag i Aunus (Olonets) under finsk ockupation.

Mari Forsberg intervjuar på finska och översätter till svenska.

pe 13.11. Merja Mäki esiintyy oppilaille Tukholman ruotsinsuomalaisella koululla.

pe 13.11. klo 9.45 lastenkonsertti Hannele Iivosen johdolla Tukholman ruotsinsuomalaisella koululla.

Messut 14.11. klo 10 – 17.00

10.00 Aamukahvit. Iso ruokasali. Messujen kirjamyynjät ja infopöytälaiset esitellään. Aikaisille messuvieraille tarjotaan kahvit.

Juhlasali:

11.00 Niilo Heinola räppää messut käyntiin.

Kulttuuri.se:n pj. **Maarit Turtiainen** julistaa messut avatuiksi ja toivottaa kaikki tervetulleiksi.

11.10 Kulttuuri.se:n lasten ja nuorten kirjoituskilpailun parhaat palkitaan. Tuomarit **Milka Hakkarainen** ja **Ronja Karjalainen** ja kilpailun sihteeri **Raija Piironen** ja Anette Kohkoinen Polarbibblon jakavat voittajille palkinnot. Tänä vuonna kilpailu on järjestetty yhteistyössä Polarbibblon ja Suomen instituutin kirjaston kanssa.

11.35 Messutaiteilijoiden **Marja Koskiniemen** ja **Johanna Kavannon** esittely.

11.50 Kulttuurilehti Liekki täyttää tänä vuonna 50 vuotta. **Maarit Turtiainen** haastattelee päätoimittaja **Tiina Pukkila Sarilidouta**. Liekki juhlii ja esittelee lehteä omassa huoneessaan ekakerroksessa.

12.00 *Soi sana tuskainen* päättää **Milka Hakkaraisen** ruotsinsuomalaisissa piireissä liikkuneen rikosromaanisarjan suomalaisia juuriaan etsivästä poliisista Jani Perannosta ja Suomesta muuttaneesta toimittaja Rosa Riemusesta. Cosy crime -genreehen, paljon huumoria sisältävän sarjan ensimmäinen kirja *Ei verta rantaa rakkaampaa* palkittiin Suomessa vuoden parhaana esikoisdekkarina. Kirjat ovat tutustuttaneet etenkin kantasuomalaiset lukijat ruotsinsuomalaisuuteen. Toimittaja **Pirjo Rajalakso** haastattelee.

12.30 Ali Jonasson esittää runojaan kirjastaan *I tystnad* hit. Meänkielisen version nimi on *Hiljaisuudessa tänne*. Ali Jonasson läser egna dikter på svenska och meänkieli.

12.40 Mikael Niemi har skrivit under flera decennier starka berättelser om Tornedalen. Han diskuterar med journalisten **Merja Laitinen** sin tornedalska identitet och långa författarkarriär, som fick fart med August-prisade romanen *Populärmusik från Vittula* år 2000.

13.20 Petteri Nuottimäki har skrivit en fristående fortsättning till sin fartfyllda och roliga roman *Sveas bok*. *Carl Michaels Bok 1758 – 1892* handlar om Sveas och Karl XII:s barnbarn, Carl Michael Bollman och hans följeslagare Morefeldt Witz. (Misstänkt likt Carl Michael Bellman och Mowitz.) Journalist **Erik Regnström** intervjuar.

13.45 Sanna Laakson kirja *Jag börjar sakta förlora min sisu* perustuu hänen ukkinsa kanssa käymiinsä keskusteluihin ja päiväkirjamerkintöihin. Korttipelin ja kahvittelun lomassa kerrotut tarinat Ruotsiin muutosta ja elämästä Emmabodassa sekoittuvat kyyneliin ja nauruun. Vanhemman sukupolven kokemuksia täydentää nuorempien mietteet omien vanhempien vanhenemisesta. Toimittaja **Merja Laitinen** haastattelee.

14.10 Merja Mäen suositut romaanit sijoittuvat Suomen sota-aikaan. *Ennen lintuja* seuraa evakkoperheen vaiheita ja *Itki toisenkin* -romaanissa kerrotaan karjalaisesta itkuperinteestä ja asukkaiden arkipäivästä suomalaisten valtaamassa Aunuksessa. Kirjagrammaaja **Mari Forsberg** haastattelee.

14.40 Malmössä opiskeleva **Sara Al Husaini** on Suomessa kasvanut irakilaisesta kirjailija. Vuonna 2023 ilmestyi omaelämäkertamainen *Huono tyttö*. Sodasta ja pakolaisuudesta kertova *Kenelle maa kuuluu* romaanin Helsingin Sanomat nosti yhdeksi vuoden 2025 tärkeimmäksi kirjaksi. Kirjailija **Maarit Turtiainen** haastattelee.

15.10 Kääntämisen haasteet. Miten kääntäjä löytää kirjalle juuri oikean sävyn? Kuka päättää kuka on juuri tälle kirjalle oikea kääntäjä? Voiko kääntäjä saada läpi omia lempikirjojaan käännettäviksi? Miten tulee hyväksi kääntäjäksi? Esimerkiksi näitä asioita kirjailija Maarit Turtiainen kysyy **Marjut Hökfeltiltä ja Mattias Hussilta**. Mattias on kääntänyt mm. Merja Mäen kirjat, Marjut kääntänyt mm. Satu Rämöä ja nyt Anni Kytömäen Mirabilistä.

15.40 Tiina Laitila Kälvemarkin uusin romaani *Ruotsalainen rakastaja* kertoo rakkaudesta, nähdyksi tulemisen tarpeesta ja vallankäytöstä ihmissuhteessa. Kirjassa seurataan Ellenin rakkauselämää ja tutustutaan hänen tukholmalaisiin naisystäviinsä. Suomenkielen koordinaattori **Nadja Mänty** haastattelee.

16.10 Kirjoittajaduo Repo&Räty (Anna Tainio ja Henna Leisiö) on julkaissut toisen osan feelgood-hevossarjasta (Lumevoima). *Keijureaktio* jatkaa *Halkaistu ydin* kirjan tarinaa, mutta sen voi lukea myös itsenäisenä kirjana. Hevosharrastajille suunnattu sarja yhdistää kilparatsastuksen inhorealismiin ikiaikaiseen mystiikkaan.

16.30 Tanssitaiteilija **Virpi Pahkinen** tulee kertomaan kirjastaan *Visp: Blå linjen till Sombroergalaxen* sekä 40 vuotisesta urastaan oman tyylinsä kehittäneenä tanssijana.

Visp yhdistelee matkakertomuksia, arkipäivän huomioita, tanssia, kirjallisuutta ja henkisyttä lyhyinä tarinoina, mietelminä ja havaintoina. Bookstrap Publishing kuvailee kirjaa sivuillaan: Följ med på en äventyrlig djungelsafari, träd i en virvlande kosmisk dans och betrakta vintergatans snirkliga mönster i en stickning som aldrig tycks ta slut – föreställ dig en elvisp med livstidsgaranti. Toimittaja **Virpi Inkeri** haastattelee.

Faktahuone 11 – 15.30

11.00 Sanna Laakso debuterar med boken *Jag börjar sakta förlora min sisu*.

Vad innebär det att vara det enda finsktalande barnbarnet till sin mummi och ukki? Boken är baserad på de dagboksanteckningar och diskussioner med ukki vid kaffebordet, allt från stunder av sorg, vemod och oro inför döden till värme, skratt och livsglädje. Hon har själv illustrerat boken med över hundra teckningar. Bilderna förstärker texterna och liv till minnena och stunderna som hon varit med mummi och ukki. Journalisten **Merja Laitinen** intervjuar.

11.30 Bläddra on Kansalliskirjaston (Kungliga biblioteket) projekti, jolla yritetään listätä viiden kansallisen vähemmistön kirjallisuuden näkyvyyttä ja saatavuutta. Kirjasto on tehnyt mm. useista ruotsinsuomalaisista kirjoista e-kirjoja, joita voi lukea ilmaisen Bläddra-apin kautta. **Kaisa Unander** kertoo projektista ja opastaa apin käytössä.

11.50 Göteborgin kansallisten vähemmistöjen talo. Studieförbundet Vuxenskolan toimesta ja kaupungin taloudellisella tuella Göteborgiin on perutettu Ruotsin ensimmäinen kansallisten vähemmistöjen kulttuuritalo (Nationella minoriteters kulturhus). Talo tarjoaa kursseja, opintopiirejä, konsertteja, teatteria, keskustelutilaisuuksia ja kielen- sekä kulttuuriperinnön elvytystä. Toiminnanjohtaja **Antti Yliselä** kertoo hankkeen toteutumisesta talon toiminnasta. Esittelyn jälkeen tilaa kysymyksille, esimerkiksi mitä tarvittaisiin että myös Tukholmaan saataisiin vähemmistöille oma kulttuuritalo?

12.20 Pertti Sulasalmi: Suuren muuttoaallon palajaajat

Ruotsissa aikoinaan asunut Perttu Sulasalmi on kirjannut paluumuuttajan kokemuksensa kirjaan *Vieras kaikkialla*. Hän on myös kuullut samankaltaisia kokemuksia kertoessaan kirjasta eri yhteyksissä sekä Ruotsin että Suomen puolella. Ihmiset ovat kertoneet kulttuurishokista palatessaan takaisin kotimaahansa, vaikeuksia löytää uudelleen oma paikkansa Suomessa.

Tauko 12.40 – 13.30

13.30 Etnologen **Stellan Beckman** presenterar två nya böcker *Återlämningen av finska kvarlevor och Trollkunniga finnar i svensk folktro*.

Återlämningen av de finska kvarlevorna 2018-2025 behandlar frågan om återlämning av de finska kvarlevor som Karolinska Institutet haft i sin ägo. De samlades från finländska kyrkogårdar på 1870-talet för ”rasbiologisk forskning”. Stellan var med i kommittén för återlämnande av kvarlevorna och som drev frågan under flera år. Till slut fördes kvarlevorna till Finland för att begravas på nytt. Boken är utgiven som gratis pdf av förlag Dikko.

För *Trollkunniga finnar i svensk folktro* har Stellan använt upptecknade sägner från publicerade folkminnen och digitala samlingar. Den boken har också gets ut digitalt av förlag Dikko.

Stellan Beckman har tidigare skrivit mm. essäsamlingen *Bilden av det finska*, som behandlar representationen av finskhet i uppslagsverk, ordböcker, svenska skämt, nyhetstidningar, film och TV samt *6 Minoritetspolitiska frågor* som behandlar frågor om jämlikhetsdata, språk som diskrimineringsgrund och minoritetspolitikens utveckling utifrån ett sverigefinskt perspektiv.

14.00 Tomi Pulkkinen esittelee kirjoittamansa *Lähteellä – laulunteon inspiraatiokirjan* laulaen ja soittaen.

Kaikki alkaa inspiraation lähteeltä, joka on meissä jokaisessa. Teos ei ole oppikirja, vaan jännittävistä esimerkeistä ja tekijän omista kokemuksista ammentava monipuolinen, ennen muuta innostava matka luovuuteen. Laulunteko avaa eri taidemuotojen yhdistäjänä loputtomat mahdollisuudet elämän ja ympäröivän maailman käsittelyyn, mutta se on myös mielikuvituksen rajatonta juhlaa. Laulussa on kaikki mahdollista. Kirjan on julkaissut Kulttuurivihkot.

14.30 Hanna Kangassalo esittelee Raija Kangassalon kirjan: *Sanon itseni irti / Jag säger upp mig*.

On myöhäinen perjantai-iltapäivä jossain päin Ruotsia 1980-luvun lopulla. Suomenkielisen luokan opettaja on vihdoinkin päättänyt sanoa itsensä irti. Mutta kenen syy se on, ja miten hänen pitäisi muotoilla asiansa niin, että työnantaja, muut ruotsinsuomalaiset, enemmistöväestö ja hän itse ymmärtäisivät hänen päätöksensä?

Sanon itseni irti on raivokasta tajunnanvirtaa. Se on kirjoitettu sähkökirjoituskoneella aikana, jolloin suomen kielen asema Ruotsissa oli hyvin heikko, vaikka useat kunnalliset koulut yhä tarjosivat suomenkielisille lapsille aineopetusta heidän kotikielellään.

Raija Kangassalo (1953–2020) työskenteli suomenkielisen luokan opettajana ennen kuin hänestä tuli yliopistonlehtori ja lopulta vähemmistökielivastaava Kielineuvostossa. Kertomus julkaistaan postuumisti kaksikielisenä painoksena. Sen on ruotsintanut hänen tyttärensä, **Hanna Kangassalo**.

15.00 Alexandra Salmi esittelee antologian ”*Vi hör visst till Sveriges historia*”

”Vi hör visst till Sveriges historia!” oli Ruotsinsuomalaisten nuorten liiton käynnistämä kampanja, joka toteutettiin yhteistyössä muiden kansallisiin vähemmistöjen nuorisjärjestöjen kanssa. Kampanja sai alkunsa siitä, että Kouluvirasto siirsi kansallisia vähemmistöjä koskevan opetuksen peruskoulun historian opetuksesta yhteiskuntaoppiin. Kampanja halusi näyttää, että vähemmistöt ovat olleet ja ovat olemassa ja kuuluvat osaksi Ruotsin historiaa. Nuorisoliiton julkaisemaan ja Alexandran toimittamaan antologiaan on kerätty vähemmistöön kuuluvien nuorten kertomuksia ympäri Ruotsia.

Runohuone 11.00 – 16.00

Runohuoneessa voi nauttia runoista monella tapaa. Siellä voi kirjoittaa runoja, lukea runokaraokessa omia tai toisten runoja (monistettuja runoja on tarjolla) ja tietysti kuunnella runoesityksiä sekä tutustua uusien runokirjojen kirjoittajiin.

11.00 Runokaraoke

11.20 Olette muistoissamme -runosikermä haluaa kunnioittaa viimeisen vuoden aikana poistuneita kahta merkittävää ruotsinsuomalaista runoilijaa **Marja Mdzimbaa ja Raimo Sillanpäättä.**

Seppo Poutanen lukee Marja Mdzimban runoteoksesta *Eilen, rakkaani*.

11. 40 Reija Vuorela lukee Raimo Sillanpään runoja mm. hänen viimeiseksi jääneestä teoksestaan *Sairaalan varjo*.

12.00 Runokaraoke

12.00 Kirsti ”Kilu” Kajanne lukee uusia runojaan. Hän on aikaisemmin julkaissut runoteoksen *Hullulla on paksut sormet*.

12.15 estradi on vapaa

12.30 Tiina Sasso lukee runojaan kokoelmista *Tango ja Da capo*.

12.45 – 13.00 estradi on vapaa

tauko

13.40 Keijo Winsten esittelee runokirjansa *"Vien rakkaani pois"*.

Syksyllä julkaistun uuden runokokoelman alaotsikkona on *Runoja sodan uhasta ja rakkaudesta* ja se käsittelee nykyistä sotaista maailmanaikaa heijastaen samalla syviä inhimillisiä tunteita. Keijo on julkaissut aikaisemmin kymmenkunta runokirjaa.

14.00 Runokaraoke

14.15 Ali Jonasson esittää runoja teoksestaan *I tysnad hit* ja sen meänkielisestä käännöksestä *Hiljaisuudessa tänne*.

Tidskriften Klass, signerad Ulf Lundén: "Det är en hyllning till modern, hennes liv och arbete som sker utan några större åthävor. Här finns en sorg över något som gått förlorat. Ett vemod som påminner om en blues som tonar ut över sidorna."

"Hieno, hillityn melankolinen ja tehokkaasti vähäsanainen runokokoelma ...\" - 4/5 (= erittäin hyvä), Martin Lagerholm BTJ-vihkossa 10/2026

Ali Jonasson julkaisi viime vuonna teoksen *Finnkampen: Sverigefinnarnas illustrerade historia*.

14.45 Runokaraoke

Jonas Niskanen asuu Gävlessä ja on ahkera runojen kirjoittaja.

15.00 – 16.00 estradi on vapaa

Lastenhuone 12 – 15.00

Anna Palmblom laulattaa lapsia, lukee heille, huoneessa on myös puuhapöytä ja kilpailukin on luvassa.

Räppipaja Pieni ruokala 12 – 15.00

Räppäri **Niilo Heinola** veti vuoden 2024 messuilla hyvin suositun työpajan, joten uskomme että tämän vuoden pajasta tulee yhtä suosittu. Niilo neuvoa räpin kirjoittamista ja esittämistä, aloittelijatkin tervetulleita. Pajaan voi osallistua silloin kun itselle sopii klo 12-15 välillä.

Taidenäyttely 10 – 17.00

Suomiartin jäsenet **Marja Koskiniemi ja Johanna Kavanto** vastaaat messujen taidenäyttelystä.

Liekkihuone

Ruotsinsuomalaisen kirjoittajayhdistyksen julkaisema **kulttuurilehti Liekki** juhlii messuilla 50-vuotista taivaltaan monipuolisella ohjelmalla, joka julkaistaan myöhemmin.

Kirjamyynti

Ensimmäisen kerroksen kirjamyyjät: Hanna Kangassalo, Sanna Laakso, Tomi Pulkkinen, Petri Sulaniemi, Keijo Winstén, Repo&Räty (Anna Tainio ja Henna Leisiö), Petteri Nuottimäen kustantaja, Virpi Pahkisen kustantaja.

Juhlasalin aula: Kirja.kulttuurin kirjakauppa myy suomenkielistä kirjallisuutta ja **Hornstullin kirjakauppa** ruotsinkielistä kirjallisuutta sekä Ali Jonassonin meänkielistä Hiljaisuudessa tänne -runokirjaa.

Kahvilat koulun ysiluokkalaiset vanhempineen hoitavat messujen kahviloita

Isokahvila (ruokasali eka kerroksessa) auki klo **10 – 17.00**

Pikkukahvila (juhlasalin aula) auki klo **12 – 16** (supistettu valikoima)

Tiennäyttäjät:

Messuovelta saa Ruotsinsuomalaisen lehden, jonka sisällä messuohjelma on tiivistettynä ja tiennäyttäjät voivat opastaa eteen päin messutiloissa. He auttavat myös tarvittaessa liikuntaesteisiä. Juhlasaliin ja sen aulaan pääsee suoraan ulkoa. Hissi ensimmäiseen kerrokseen on talon toisella puolella. Jos tiedät etukäteen että tarvitset hissiä, niin voit ilmoittaa tästä maaritturtiainen707@gmail.com.